

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2026. № 1. ISSN 2307-2105

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.1.4>

УДК: 336.717

*О. І. Береславська,
д. е. н., професор, професор кафедри фінансових ринків та
технологій, Державний податковий університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8856-2478>*

РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

*О. І. Bereslavska,
Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Financial
Markets and Technologies, State Tax University*

THE ROLE OF BANKING CREDIT TO INDIVIDUALS IN ENSURING ECONOMIC GROWTH IN UKRAINE

У статті досліджуються питання банківського кредитування фізичних осіб та його ролі у забезпеченні економічного зростання України. Розглядається взаємодія банківського кредитування фізичних осіб з процесом зростання основного показника економіки – валового внутрішнього продукту (ВВП). Аналізується динаміка банківського кредитування фізичних осіб та оцінюється його частка у валовому внутрішньому продукті. Розглядаються внутрішні та зовнішні чинники, які характеризують роль банківського кредитування фізичних осіб у зростанні економіки України. Аналізується

динаміка обсягів активних операцій банків, частка непрацюючих активів в корпоративному секторі та секторі фізичних осіб з метою порівняння рівня простроченої заборгованості. Обґрунтовуються пропозиції щодо посилення ролі банківського кредитування фізичних осіб в економічному зростанні України та напрями подальших наукових досліджень.

The article is devoted to the study of the role of bank lending to individuals in the development of the economy of Ukraine. It is substantiated that the interaction of bank lending to individuals (consumer lending) with economic growth is determined by its quantitative characteristics in the creation of a social product through the impact on demand and supply in the economy. The assessment of the impact of consumer credit on the value of gross domestic product is based on the methodology for calculating GDP by expenditure.

The analysis of the dynamics of the volume of loans granted by banks to individuals and their share in the GDP of Ukraine for the period 2020-2024 showed a decrease in the share of loans granted by banks to individuals from 5.8% to 4.4% - by 24.1% over five years. However, in 2023 and 2024, a trend towards an increase in this share was observed.

The role of bank lending to individuals in economic growth is determined by internal (interest rate level, volume of consumer loans provided, level of overdue debt (non-performing loans)) and external factors (macroeconomic situation in the country, monetary policy of the central bank (NBU), level of borrowers' income, prices of goods (inflation)).

A comparative analysis of the shares of non-performing assets (NPL) on loans provided to legal entities and individuals in Ukraine for the period 2022-2025 showed a significant predominance of overdue debt in individuals. The reasons for this trend are the war and a decrease in real incomes of the population.

It is noted that the indicator of government spending is an important component of economic growth. A change in this indicator affects the dynamics of consumer demand by stimulating bank lending to individuals with state support. A

type of such a loan in Ukraine is a mortgage lending, which takes place against the backdrop of state support and is aimed at stimulating effective demand for housing.

The conducted study of the dynamics and trends of bank lending to individuals made it possible to propose measures to increase its role in the growth of the Ukrainian economy.

Ключові слова: банк, банківське кредитування фізичних осіб, зростання економіки, ВВП, споживче кредитування, активні операції, непрацюючі активи (NPL), прострочена заборгованість, державні витрати, іпотечне кредитування.

Keywords: bank, bank lending to individuals, economic growth, GDP, consumer lending, active operations, non-performing assets (NPL), overdue debt, government spending, mortgage lending.

Постановка проблеми. В умовах сучасного стану соціально-економічного розвитку економіки України та функціонування вітчизняного банківського сектора, процес кредитування фізичних осіб (споживче кредитування) залишається одним із пріоритетних та першорядних напрямів підтримки зростання економіки. Даний вид кредитування є однією з найзручніших форм кредитування населення, служить засобом задоволення різних споживчих потреб за рахунок кредитних ресурсів, що розширює купівельні можливості громадян, збільшує доходи банків, підвищує економічний потенціал країни.

Повномасштабна війна в Україні зумовила появу високих безпекових ризиків, однак попри їх збереження банківські установи сприяють відновленню та зростанню економіки. Нарощування банками обсягів споживчого кредитування засвідчує про посилення ролі банків як фінансових посередників, а економіка країни дедалі може покладатися на внутрішні фінансові ресурси як під час війни, так і в період повоєнної відбудови. Водночас увага до необхідності забезпечення безперебійного процесу

підтримки економіки ресурсами залишається пріоритетною для банківських установ.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання банківського кредитування фізичних осіб залишаються у полі зору наукових досліджень вітчизняними авторами в силу своєї актуальності та вагомого значення для банківській діяльності. Зокрема, Паєнтко Т.В., Савельєва З.В. досліджували проблеми банківського кредитування фізичних осіб в Україні, аналізували основні тенденції банківського кредитування та фактори, які на нього впливають, визначали причини негативних тенденцій у сфері банківського кредитування фізичних осіб в Україні. Авторами обґрунтовано, що «проблема розвитку банківського кредитування фізичних осіб виходить поза межі банківського регулювання і її вирішення можливе тільки у випадку комплексного розв'язання проблеми підвищення життєвого рівня населення» [1].

Жежерун Ю. аналізувала динаміку та структуру кредитів, наданих фізичним особам банками у 2009–2018 рр. за цільовим спрямуванням, за термінами кредитування, за видом валют та процентні ставки за кредитами. Оцінювала ризики, пов'язані з кредитуванням та дійшла висновку, що «для активізації та успішного розвитку кредитування фізичних осіб банкам необхідно: знижувати кредитні ризики за рахунок відмови від агресивної кредитної політики, ретельної перевірки доходів позичальників; вдосконалювати внутрішню нормативну базу з питань кредитування фізичних осіб та ефективніше проводити роботу з позичальниками на всіх етапах кредитного процесу» [2].

Блащук-Дев'яткіна Н., Беднарчук В., Млінцова А. розглядали проблеми споживчого кредитування в Україні на основі аналізу його особливостей та вбачали у його покращенні необхідність вирішення проблем макроекономічного, інституційного та інформаційного характеру [3].

Козлов В., Сидоренко І. досліджували актуальні питання модернізації продуктів кредитування фізичних осіб, аналізували їх на основі даних НБУ та дійшли висновку, що в Україні спостерігається постійне збільшення

кількості емітованих банківських карток, тому удосконалення кредитування за кредитними картками є основним напрямком модернізації банківського кредитування фізичних осіб [4].

Моташко Т., Перхайло С. визначали ключові тенденції банківського споживчого кредитування під час війни в Україні да дійшли висновку, що повномасштабне вторгнення здійснило негативний вплив на ринок банківського споживчого кредитування та сприяло активізації ризиків, пов'язаних з даним процесом [5].

Глущенко С., Шпортюк В. розглядали характеристику нових видів кредитування в умовах розвитку фінансових технологій, зокрема однорангове (P2P/B2B) кредитування на онлайн-платформах фізичних осіб; обґрунтували потреби і позитивні ефекти його впровадження в теоретичному та практичному аспектах; зосереджували увагу на виділенні проблемних питань, розв'язання яких сприятиме розвитку цього виду кредитування в Україні [6].

Разом з тим, не дивлячись на значну кількість робіт за даною проблематикою та високий рівень її розроблення, актуальною залишається необхідність її дослідження в аспекті впливу на зростання економіки країни. Узагальнення думок та конкретних пропозицій вітчизняних науковців щодо розвитку процесу кредитування фізичних осіб засвідчує про переважання у дослідженнях проблем банківського кредитування фізичних осіб на мікрорівні, тобто на рівні самого банку, в той час як існує очевидна значимість споживчого кредитування у забезпеченні відтворювальних процесів, що потребує розкриття кількісних та якісних характеристик, зокрема визначення його ролі у динаміці економічного зростання України.

Мета статті полягає у дослідженні ролі банківського кредитування фізичних осіб в зростанні економіки України. Для досягнення поставленої мети були визначені наступні завдання: розглянути взаємодію процесу споживчого кредитування з економічним зростанням; оцінити динаміку банківського кредитування фізичних осіб та визначити його частку у

валовому внутрішньому продукті; розглянути внутрішні та зовнішні чинники, які характеризують роль банківського кредитування фізичних осіб у зростанні економіки України; проаналізувати динаміку обсягів активних операцій банків, частки непрацюючих активів та процентних ставок за наданими кредитами фізичним особам; обґрунтувати пропозиції щодо посилення ролі банківського кредитування фізичних осіб в економічному зростанні України.

Виклад основного матеріалу. Кредитування відіграє надзвичайно важливу роль у соціально-економічному розвитку суспільства. Банківські кризи, що спостерігалися в Україні у 2008 та 2014 роках довели, що збільшення або зменшення обсягів кредитування здійснюють великий вплив на економічну кон'юнктуру, здатні стимулювати розвиток виробництва або його стримувати. При цьому мова йде не тільки про кредитування бізнесу, але й про кредитування фізичних осіб (споживче кредитування), які у процесі суспільного відтворення забезпечують економіку фінансовими ресурсами, що формуються за рахунок власних та позикових коштів.

Взаємодія банківського кредитування фізичних осіб (споживчого кредитування) з економічним зростанням визначається його кількісною характеристикою у створенні суспільного продукту через вплив на попит і пропозицію в економіці.

В економічній теорії існує три основні методи розрахунку валового внутрішнього продукту (ВВП). Найпоширенішим є розрахунок за витратами. Згідно цього методу, $ВВП = C + I + G + (X - M)$;

де C – споживчі витрати домашніх господарств (їжа, одяг, товари, послуги);

I – валові інвестиції (інвестиційний попит);

G – державні закупівлі товарів та послуг (попит з боку держави);

$(X - M)$ – чистий експорт.

Вплив споживчого кредиту на величину ВВП відбувається за рахунок стимулювання платоспроможного попиту фізичних осіб на товари та послуги

тривалого користування, який у свою чергу активізує попит зі сторони інших суб'єктів економіки. У таблиці 1 представлено інформацію про динаміку наданих банками кредитів фізичним особам та їх частку у ВВП за 2020-2024 роки.

Аналіз представленої у таблиці 1 інформації показує, що за зазначений період спостерігалось падіння частки наданих банками кредитів фізичних осіб з 5,8% до 4,4% – на 24,1%. Проте, якщо аналізувати даний показник кожного року, то суттєве зниження цієї частки відбувалося у 2021 році порівняно з 2020 роком – на 34,5%. У наступні роки, крім 2023 року, цей показник мав тенденцію до зростання. Цікавість представляє 2022 рік – початок війни в Україні, який вважається кризовим для економіки, в якому спостерігалось падіння номінального ВВП на 4,9% та зростання частки наданих банками кредитів фізичним особам у ВВП – на 113,2%. Це свідчить про зростання впливу споживчого кредитування на економічний розвиток країни.

Таблиця 1. Динаміка обсягів наданих банками кредитів фізичним особам та їх частки у ВВП України за період 2020-2024 років

Рік	Обсяги наданих банками кредитів фізичним особам (млн грн)	ВВП у фактичних цінах (номінальний ВВП, млн грн)	Темпи зростання/падіння ВВП (%)	Частка наданих банками кредитів фізичним особам у ВВП (%)	Темпи зростання/падіння частки наданих банками кредитів фізичним особам у ВВП (%)
2020	242 633	4 194 102	105,5	5,8	111,5
2021	209 943	5 459 574	130,2	3,8	65,5 (-34,5)
2022	222 390	5 191 028	95,1 (-4,9)	4,3	113,2
2023	274 272	6 537 825	125,9	4,2	97,7 (-2,3)
2024	335 023	7 658 659	117,1	4,4	104,8
На 01.11.2025	242 633	-	-	-	

Джерело: розраховано на основі [7, 8]

Роль банківського кредитування фізичних осіб у ВВП та його тенденцій визначається як внутрішніми так і зовнішніми чинниками. До внутрішніх чинників слід віднести показники процентних ставок, обсягів наданих споживчих кредитів, рівень простроченої заборгованості (непрацюючих кредитів). До зовнішніх чинників – макроекономічний стан в країні, монетарну політику центрального банку (НБУ), рівень доходів позичальників, ціни на товари (інфляцію).

У таблиці 2 представлена інформація показників внутрішніх чинників, які впливають на зростання економіки. Аналіз наведеної інформації у таблиці 2 показує, що процентні ставки за наданими кредитами фізичним особам залишаються високими – у середньому на рівні 33,4% за вказаний період. Також у таблиці представлена інформація щодо обсягів кредитування фізичних осіб і непрацюючих кредитів та обсягів кредитування корпоративного сектору і непрацюючих кредитів для порівняння.

Таблиця 2. Динаміка обсягів активних операцій банків, частки непрацюючих активів за наданими кредитами юридичним та фізичним особам в Україні за період 2022-2025 років (млн грн, %)

Активна операція	2022	2023	2024	На 1.11.2025
Обсяги наданих кредитів корпоративному сектору	293 810	281 031	298 660	324 386
Обсяги непрацюючих кредитів (NPL)	108 378	113 908	114 676	105 594
Частка непрацюючих кредитів (%)	36,89	40,53	38,40	32,55
Обсяги наданих кредитів фізичним особам	15 422	13 771	13 962	11 714
Обсяги непрацюючих кредитів (NPL)	14 665	13 102	12 382	11 121
Частка непрацюючих кредитів (%)	95,09	95,14	95,52	94,94
Довідково: процентна ставка за наданими кредитами фізичним особам, (%)	29,4	35,0	34,1	35,0

Джерело: сформовано на основі [9]

У процесі порівняння часток непрацюючих кредитів (NPL) у корпоративного сектору та сектору фізичних осіб показують, що у останніх ця частка є надзвичайно високою, у середньому складає 95,25% за 2022-2024

роки. За 11 місяців 2025 року частка непрацюючих кредитів у обсягах надання кредитів фізичним особам несуттєво знизилася – усього на 0,58 в.п., і все ще залишалася на високому рівні.

Основними причинами зростання непрацюючих кредитів за період 2022-2024 років є війна та зниження реальних доходів населення. Однак у попередні роки, визначальними у перетворенні кредитів на непрацюючі стали внутрішні проблеми вітчизняної банківської системи, які нагромаджувалися роками. До них відносяться 1) низькі кредитні стандарти; 2) нехтування лімітами концентрації боргів та ризиків; 3) високий обсяг валютного кредитування. За інформацією НБУ, банки й надалі не мають інформації про доходи клієнтів за близько половиною свого кредитного портфеля. Закон зобов'язує банки збирати та використовувати інформацію про доходи клієнтів до укладення договору та під час його супроводу, однак банки не завжди це роблять. До прикладу, оцінка платоспроможності клієнтів банку є невід'ємною частиною стандартів кредитування в ЄС» [10].

До внутрішніх проблем, що сприяють зростанню частки непрацюючих кредитів, також слід віднести недостатній рівень контролю за позичальником після надання кредиту. Щоб належно контролювати ризики, банкам недостатньо покладатися лише на прострочення. Вони повинні використовувати всю наявну інформацію про клієнта, зокрема його рівень доходів та боргове навантаження. На сьогодні лише поодинокі банки збирають і враховують цю інформацію в оцінці ризиків, хоча умовах цифровізації надання банківських послуг з кредитування фізичних осіб через додатки, банки мають можливості контролювати доходи та рух коштів позичальника у онлайн режимі.

Прострочена заборгованість несе в собі ризики та здійснює неоднозначний вплив на темпи економічного зростання. З одного боку, для позичальників – фізичних осіб прострочена заборгованість – це кошти, що залишаються в їхньому розпорядженні та тимчасово підтримують їх платоспроможний попит на товари та послуги. З іншого боку, зростання

неякісних активів (NPL) призводить до зниження рівня ліквідності банків і, як наслідок, зниження ролі банків у створенні суспільного продукту. Збільшення частки непрацюючих активів звужує можливості кредитування національної економіки в конкурентному середовищі, особливо під час повномасштабної війни.

Вище зазначалося, що роль банківського кредитування фізичних осіб у зростанні ВВП визначається не тільки внутрішніми, але й зовнішніми чинниками, до яких слід віднести макроекономічний стан в країні, монетарну політику центрального банку (НБУ), рівень доходів позичальників, ціни на товари (інфляцію).

Аналіз показників, наведених у таблиці 3 показує, що макроекономічний стан в Україні, незважаючи на COVID-19 та війну залишався стабільним, інфляція та була більш менш помірною, за виключенням 2022 року, рівень безробіття за виключенням також 2022 року не був надзвичайно високим, а номінальна середньомісячна заробітна плата за 2020-2024 роки мала тенденцію до зростання.

Таблиця 3. Динаміка окремих макроекономічних показників України за період 2020-2024 років

Рік	ВВП у фактичних цінах (номінальний ВВП, млн грн)	Індекс споживчих цін (інфляція)	Рівень безробіття (% до чисельності населення)	Середньомісячна заробітна плата (номінальна, тис. грн.)
2020	4 194 102	5,0	10,3	11 596
2021	5 459 574	10,0	7,7	15 700
2022	5 191 028	26,6	21,1	14 857
2023	6 537 825	5,1	17,4	17 442
2024	7 658 659	12,0	14,3	21 473

Джерело: сформовано на основі [7; 11]

Разом з тим, у 2022 реальні доходи населення падали з-за високого рівня інфляції, а структура доходів змістилася, збільшивши частку соціальної допомоги та трансфертів. Щодо наступних 2023 та 2024 років, доходи населення України демонстрували змішані тенденції: середня заробітна плата зростала (до 17 442 та 21 473 грн відповідно за підсумками року), але реальні

доходи українців знижувалися за рахунок зростання витрат, що свідчить про скорочення купівельної спроможності на тлі інфляції та економічної невизначеності. При цьому, монетарна політика Національного банку України була послідовною та спрямовувалася на контроль за динамікою валютного курсу гривні та показником інфляції через регулювання облікової ставки.

Таким чином, зовнішні чинники в цілому також мали суттєвий вплив на рівень зростання обсягів банківського кредитування фізичних осіб та підвищення його ролі у зростанні економіки. Зменшення реальних доходів населення стало одним з чинників перетворення кредитів на непрацюючі.

Банківське кредитування фізичних осіб сприяє підвищенню поточного доходу домашніх господарств. В теперішній час для задоволення власних потреб фізична особа може не чекати надходження доходу, а придбати необхідний товар за рахунок кредитних коштів. Однак надалі купівельна спроможність у позичальника знижується на суму його обов'язкових платежів за кредитами до моменту повного погашення попередніх зобов'язань. Тому визначення оптимальної величини кредитного навантаження є одним з напрямків розвитку кредитних відносин у державі, яке забезпечувало б посилення їх соціальної орієнтації та відповідало б вимогам інноваційного економічного зростання.

Державні витрати є також важливими елементом у зростанні ВВП країни. При цьому, зміна цього показника також може впливати на динаміку споживчого попиту за рахунок стимулювання банківського кредитування фізичних осіб із державною підтримкою. Іпотечне кредитування як різновид кредиту для фізичних осіб з державною підтримкою стимулює платоспроможний попит на житло, а також зменшує витрати споживачів на величину державних субсидій.

В Україні з 2022 року для фізичних осіб стартувала програма «ЄОселя», яка спрямована на створення сприятливих умов для розвитку виробництва. Реалізують її у Міністерстві економіки спільно з Міністерством цифрової

трансформації та ПрАТ «Укрфінжитло». Банками-партнерами «єОселі» є Ощадбанк, Приватбанк, Укргазбанк, Глобус банк, Sky Bank, Sense Bank, Банк Кредит Дніпро, ТАСКОМБАНК, BISBANK, Радабанк.

За період 2022-2025 років межах програми «єОселя» видано понад 200 тисяч іпотечних кредитів на загальну суму близько 34,3-35,0 млрд. грн. Дана програма кредитування фізичних осіб має найбільший мультиплікаційний ефект – кожна гривня, вкладена у програму, повертається 2,6 грн. інвестицій. Це призвело до збільшення фінансування бюджету з боку будівельної галузі. Лише у першому півріччі 2024 року забудовники сплатили 1,6 млрд грн податків. Це у 2,2 рази більше, ніж за аналогічний період 2023 року. Уряд вбачає, що житловий сектор – один із пріоритетних секторів для відновлення української економіки [12].

За даними Державної служби статистики, обсяг виконаних будівельних робіт в Україні за підсумками січня-вересня 2025 року збільшився на 15,5% порівняно з аналогічним періодом 2024 року – до 164,55 млрд грн, у тому числі житлове будівництво збільшилося на 11% [13].

Водночас, такого зростання обсягів іпотечного кредитування банками для прискорення економічного зростання в Україні недостатньо. Підвищити інтерес банків до іпотечного кредитування має зміна механізму державної підтримки, а саме запровадження так званої компенсаційної моделі – відшкодування банкам різниці між ринковою ставкою та фіксованою нижчою вартістю кредиту для клієнта. Оновлена модель підтримки має запрацювати з 2026 року, зволікання з її запровадженням стримує потенціал розвитку іпотеки та відтерміновує повноцінну кредитну підтримку ринку нерухомості [10].

Взаємодія іпотечного житлового кредиту з державною підтримкою та стимулюванням зростання з ВВП можливо у трьох напрямках: по-перше, за допомогою взаємозв'язку з попитом споживачів на житло; по-друге, з пропозицією виробників як у формі будівництва житла, так і у вигляді

покращення його споживчих властивостей; по-третє, за рахунок зростання державних витрат як складової частини ВВП.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити наступні висновки:

1. Банківське кредитування фізичних осіб в Україні стимулює зростання економіки, фінансуючи споживання та інвестиції в житло й товари, що підвищує платоспроможний попит населення, а також сприяє розвитку суміжних галузей економіки (будівництво, торгівля, виробництво).

2. Банки, як посередники, залучають кошти, формують грошові потоки та перерозподіляють їх, що посилює економічний кругообіг, хоча високі процентні ставки й ризики зростання простроченої заборгованості стримують цей потенціал.

3. Банківське кредитування фізичних осіб має вплив на інші складові ВВП: інвестиційний та державний попити, а також забезпечує безперервність відтворювального процесу та доступність важливих економічних благ, підвищує рівень та якість життя.

4. Багатогранність впливу банківського кредитування фізичних осіб на економіку характеризується внутрішніми та зовнішніми чинниками, такими як доходи населення, інфляція, процентні ставки за споживчими кредитами та монетарною політикою Національного банку України.

Перспективи подальшого дослідження у цьому напрямі полягають у необхідності обґрунтування комплексних заходів та оцінки їх дієвості у підвищенні ролі споживчого кредитування в економічному зростанні та забезпеченні сталого кредитного попиту і пропозиції, зокрема: стимулювання споживчого попиту через доступні процентні ставки та програми, розвиток відповідної інфраструктури (формування кредитних історій, фінансова грамотність населення), зниження ризиків (хеджування, стрес-тестування), впровадження інноваційних технологій у процес надання споживчих кредитів, а також державну підтримку (зниження облікової ставки НБУ, сприяння формуванню єдиних стандартів кредитування).

Література

1. Паєнтко Т. В., Савельєва З. В. Сучасні тенденції банківського кредитування фізичних осіб в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017, № 10. С. 40-43. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/10_2017/9.pdf
2. Жежерун Ю. Банківське кредитування фізичних осіб в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Фінансовий простір*. 2019. № 2. С. 41-50. URL: DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.2\(34\).2019.178495](https://doi.org/10.18371/fp.2(34).2019.178495)
3. Блащук-Дев'яткіна Н., Беднарчук В., Млінцова А. Споживче кредитування в Україні. *Молодий вчений*. 2020. № 4 (80). С. 282-285. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-4-80-58>
4. Козлов В. Сидоренко І. Напрямки модернізації продуктів кредитування фізичних осіб. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-13>
5. Моташко Т. П., Перхайло С. П. Банківське споживче кредитування в Україні в умовах війни: сучасні тренди та ризики контрагентів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 6. С.176-185. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3279/3315>
6. Глущенко С., Шпортюк В. Нові види кредитування в Україні в умовах розвитку фінансових технологій. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2025. Том 4 (63). С.11-24. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4763>
7. Офіційний сайт Мінфіну. Валовий внутрішній продукт в Україні. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/>
8. Офіційний сайт Національного банку України. Статистика фінансового сектору. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial>
9. Офіційний сайт Національного банку України. Дані про обсяги кредитів та частку непрацюючих кредитів у розрізі банків України з 2006 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/npl>
10. Офіційний сайт Національного банку України. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf?v=16

11. Офіційний сайт Мінфіну. Кількість зареєстрованих безробітних. 2025. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/register/2025/>

12. «Оселя в Україні діє 3 роки – які результати програми. URL: <https://renews.com.ua/kultura/yeoselia-v-ukrayini-diye-3-roki-iaki-rezyltati-programi/>

13. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk/publications>

References

1. Payentko, T.V. and Savelieva, Z.V. (2017), “Modern trends in bank lending to individuals in Ukraine”, *Investments: practice and experience*, [Online], vol. 10, pp. 40-43, available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/10_2017/9.pdf (Accessed 2 Desember 2025).

2. Zhezherun, Yu. (2019), “Bank lending to individuals in Ukraine: current status and development prospects”, *Financial space*, [Online], vol. 2, pp. 41-50. [https://doi.org/10.18371/fp.2\(34\).2019.178495](https://doi.org/10.18371/fp.2(34).2019.178495).

3. Blashchuk-Deviatkina, N. Bednarchuk, V. and Mlintsova, A. (2020), “Consumer lending in Ukraine”, *Young scientist*, [Online], vol. 4 (80), pp. 282-285. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-4-80-58>.

4. Kozlov, V., Sydorenko, I. (2022), “Directions for modernization of personal lending products”, *Economy and society*, [Online], vol. 45. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-13>.

5. Motashko, T.P. and Perkhailo, S.P. (2024), “Bank consumer lending in Ukraine during wartime: current trends and counterparty risks”, *Investments: practice and experience*, [Online], vol. 6, pp. 176-185, available at: <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3279/3315> (Accessed 10 Desember 2025).

6. Hlushchenko, S. and Shportiuk, V. (2025), “New types of lending in Ukraine in the context of the development of financial technologies”, *Financial and credit activities: problems of theory and practice*, [Online], vol. 4 (63), pp. 11-

24, available at: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4763> (Accessed 16 Desember 2025).

7. The official site of Minfin (2025), “Gross domestic product in Ukraine”, available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/> opendocument (Accessed 16 Desember 2025).

8. The official site of National bank of Ukraine (2025), “Financial sector statistics”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial> opendocument (Accessed 22 Desember 2025).

9. The official site of National bank of Ukraine (2025), “Data on loan volumes and the share of non-performing loans by Ukrainian banks since 2006”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/stability/npl> opendocument (Accessed 22 Desember 2025).

10. The official site of National bank of Ukraine (2025), “Financial Stability Report. December”, available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf?v=16 opendocument (Accessed 23 Desember 2025).

11. The official site of Minfin (2025), “Number of registered unemployed”, available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/register/2025/> opendocument (Accessed 24 Desember 2025).

12. reNews (2025), “e-Housing has been operating in Ukraine for 3 years – what are the results of the program?”, available at: <https://renews.com.ua/kultura/yeoselia-v-ykrayini-diye-3-roki-iaki-rezyltati-programi/> opendocument (Accessed 29 Desember 2025).

13. The official site of the State Statistics Service of Ukraine (2025), available at: <https://stat.gov.ua/uk/publications> opendocument (Accessed 29 Desember 2025).

Стаття надійшла до редакції 12.01.2026 р.